

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.548/2013/2. szám

A Szegedi Ítéltábla dr. Téglás Viktor ügyvéd által képviselt felperesnek -a **(jogtanácsos neve)** jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2013. május 9. napján kelt 5.P.20.696/2012/29. számú ítélete ellen az alperes 30. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z Í T É L E T E T .

Az elsőfokú bíróság ítélete keresetet elbíráló rendelkezésének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **részben** és akként **változtatja meg**, hogy az alperes által a felperes részére fizetendő marasztalás összegét 1 321 100 (egymillió-háromszázhuszonegyezer-egyszáz) Ft-ra, és ennek 608 300 (hatszáznyolcezer-háromszáz) Ft részösszege után annak 2008. április 28. napjától, 142 500 (egyszáznegyvenkettőezer-ötszáz) Ft részösszege után annak 2009. május 21. napjától, 570 000 (ötszázhetvenezer) Ft részösszege után pedig annak 2011. március 21. napjától a kifizetésig járó, az elsőfokú bíróság ítélete szerinti mértékű késedelmi kamatára leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét - a perköltség és illeték viselésére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

A peres felek a fellebbezés másodfokú részítélettel elbírált részéhez kapcsolódó másodfokú költségeiket maguk viselik.

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezett rendelkezéseivel összefüggésben a peres felek másodfokú eljárással kapcsolatos költségét 60 000 - 60 000 (hatvanezer-hatvanezer) Ft-ban állapítja meg.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A Kecskeméti Fővárm hivatal **(település neve)**i Kirendeltségének járőrei 2007. október 9. napján jövedéki ellenőrzést végeztek a felperes **(település neve)**, **(felperes telephelye)**. szám alatti egyszerűsített adóraktári engedélyes telephelyén. A telephelyen 15 db tartályban 274 hektoliter bort

találtak, amely a szőlőbor pincekönyvben nem volt nyilvántartva. A felperes a készleten lévő termékek eredetét igazolni nem tudta, ezért az a jövedéki eljárás keretében - a felperes birtokában hagyása mellett - lefoglalásra került. Az eljáró hatóság az ellenőrzésről és a lefoglalásról jegyzőkönyvet vett fel, a lefoglalt terméket 1-15. sorszám alatt jegyzékbe vette. A jegyzőkönyv I. ellenőrzést végzők megállapításai címet viselő rovata egyebek mellett a következőket tartalmazza: „Felszólítom az ellenőrzött személyt, hogy a lefoglalt tételeket változatlan állapotban megőrizni köteles, az állagmegóváshoz szükséges bor kezelését az Fvh. Kmét.KK-én. **((település neve), (kirendeltség címe))** tett előzetes bejelentés után végezheti.” A felperes a jegyzőkönyv valamennyi oldalát aláírásával látta el. Az ellenőrzés során az alperes alkalmazottai szűrőpróbaszerűen mintát vettek a M19. számú tartályban lévő 6000 liter (14. tétel) és az M20. számú tartályban lévő 6000 liter (15. tétel) fehérborból.

A felperes 2007. október 11-én a lefoglalt bor származását igazoló okmányokat a hatóságnál bemutatta.

A Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézete a mintákat megvizsgálta, és azokat nem habzó köztes alkoholterméknek minősítette.

A felperessel szemben jövedéki törvénysértés elkövetése miatt közigazgatási eljárás, valamint visszaélés jövedékkel büntett elkövetésének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás indult.

A vizsgált tételeket tartalmazó M19. és M20. számú tartályokat (14-15. tétel) 2007. december 12. napján elszállították a Kecskeméti **(L.)** Zrt. telephelyére. Az erről készült és a felperes aláírásával ellátott jegyzőkönyv tájékoztatta a felperest, hogy az elszállított erjesztett italt a telephelyen kezelheti előzetes bejelentéssel és felügyelet mellett.

A Vám- és Pénzügyőrség Dél-alföldi Regionális Nyomozó Hivatala a büntetőeljárás keretében 2007. december 22-én lefoglalta az ellenőrzés során már lefoglalt teljes borkészletet. Az erről készült 1465/2007.bü. számú jegyzőkönyvben rögzítésre került, hogy a jövedéki jegyzőkönyvben 14. és 15. tétel alatt lefoglalt bor elszállítása korábban megtörtént, a további 1-13. számú tételeket szintén a **(L.)** Zrt.-hez szállították. A nyomozó hivatal foglaltság foganatosítását megelőzően, 2007. december 21. napján kelt 61003-1465/2007.bü. számú, a lefoglalás elrendeléséről szóló határozata a lefoglalást a Fővármihivatal Kecskemét **(település neve)**i Kirendeltségével szemben rendelte el. A határozat tájékoztatást tartalmaz a 11/2003. (V.08.) IM-BM-PM együttes rendelet 2.§-nak tartalmáról, amelynek értelmében a lefoglalást szenvedő birtokos, tulajdonos, stb. az őrzetében hagyott bűnjel kezeléséről (tartásáról, tárolásáról, őrzéséről) úgy köteles gondoskodni, hogy a bűnjel állaga, különösen minősége, használhatósága, értéke a természetes mértéknél nagyobb arányban ne romoljon, bizonyítási eszközként való felhasználhatósága ne kerüljön veszélybe, továbbá a bűnjel állagának sérelme nélkül is csak akkor használhatja, ha azt a hatóság engedélyezi.

A közigazgatási eljárásban az ellenőrzést végző hatóság jogerős határozatával a felperes

- 3 -

Pf.II.20.548/2013/2. szám

terhére a jövedéki törvénysértést megállapította, és jövedéki bírság, valamint egyéb költségek megfizetésére kötelezte. A felperes keresete alapján a közigazgatási határozat felülvizsgálata kapcsán eljáró Bács-Kiskun Megyei Bíróság a perben szakértői bizonyítást rendelt el. A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központi Borminősítési Igazgatósága által készített szakvélemény szerint a vizsgált minták alapján a termék (14. és 15. tétel) szőlőbornak minősül. Ennek alapján a bíróság megállapította, hogy a felperes jövedéki törvénysértést nem követett el, és a 2010. május 4. napján kelt 5.K.20.887/2008/16. számú ítéletével a jogerős közigazgatási határozatot az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte.

Az eljáró hatóság mintát vett a foglalási jegyzőkönyv 1-10. tétele alatt szereplő (M3, M4, M7, M15, M9, M14, M13, M5, M6, M12) megjelölésű tartályokból is. E tételeket a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézete szakvéleményében szőlőbornak minősítette, ezért a hatóság a 2008. április 28. napján kelt határozatával e tételek vonatkozásában a lefoglalást megszüntette. A határozatban figyelmeztette a felperest, ha a lefoglalt dolgot a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül nem veszi át, annak értékesítése iránt intézkedik, ha pedig az értékesítés nem sikerül, úgy a termék megsemmisítésére a felperes költségén kerül sor.

A felperes 2008. május 9. napján kérte az említett tételek szakértői vizsgálatát arra hivatkozással, hogy azok a lefoglalás foganatosításakor fennálló állapothoz képest rosszabb minőségűek. Az elrendelt szakértői vizsgálat során a Budapesti Corvinus Egyetem Szőlészeti és Borászati Kutató Intézete 2008. szeptember 15-i véleményében megállapította, hogy egyik tétel sem stabil mikrobiológiai szempontból, azok gyenge minőségű borok, amelyek alkoholtartama a lefoglalásban tartás során nem változott jelentősen, azonban a borkezelés (kénezés) elmulasztása káros mikrobiológiai folyamatot indított el. A szakértő a minták rossz minőségének okát nagyrészt a kezelés elmulasztására vezette vissza. Azt a mintát hiányában megállapítani nem tudta, hogy a rossz minőség a lefoglaláskor fennállt-e. Valószínűsítette, hogy a megmintázott tételek kénekezést egyáltalán nem kaptak. Miután a felperes a kiadni rendelt bort nem vette át, a **(település neve)**i Városi Ügyészség indítványa alapján a Kiskunhalasi Városi Bíróság a 8.Bny.164/2008/2. számú, 2008. december 1. napján jogerőre emelkedett végzésével elrendelte az 1-10. sorszámú, összesen 124 hektoliter szőlőbor és a 12. számú (M11 jelű, 10 hektoliter) erjesztett alkoholos ital előzetes értékesítését. Ez nem volt lehetséges, így az előzőekben írt tételek 2009. május 21. napján megsemmisítésre kerültek, továbbá tévedésből megsemmisítésre került a 11. (M8) és 13. (M10) sorszámú, összesen 20 hektoliter mennyiségű alkoholos ital is.

A **(település neve)**i Városi Bíróság a 2011. március 21. napján kelt és 2011. március 23. napján jogerőre emelkedett 6.B.379/2008/16. számú ítéletével a felperest a jövedékkel

visszaélés büntette miatt ellene emelt vád alól felmentette, a Kecskeméti (L.) Zrt. telephelyén tárolt, a bűnjeljegyzék 14. és 15. sorszám alatti 60-60 hektoliter fehér szőlőbor lefoglalását megszüntette, és a felperesnek kiadni rendelte.

- 4 -

Az alperes Dél-alföldi Regionális Bűnügyi Igazgatósága 2011. április 1. napján felhívta a felperest a **(település neve)**i Városi Bíróság által kiadni rendelt 120 hektoliter fehérbor átvételére azzal, hogy amennyiben a felhívás kézhezvételétől számított 30 napon belül azt nem veszi át, az értékesítés iránt történik intézkedés. A felperes bejelentette, hogy a lefoglalás foganatosításakor fennálló állapotnál rosszabb minőségű fehérbor átvétele helyett annak ellenértékére tart igényt, és kéri azt jelenlétében szakértővel megvizsgáltatni. A hatóság közölte a felperessel, hogy a bor állapotában bekövetkezett esetleges minőségromlást az okozhatta, hogy a bor kezelése nem történt meg, annak ellenére, hogy a felperes figyelmét erre több alkalommal felhívták. Az értékesítés helyett ismételten az elszállításra szólította fel a felperest. A borból 2011. június 5-én ismét mintát vettek. A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Borászati Igazgatósága szakvéleményében megállapította, hogy a minta közfogyasztásra alkalmatlan, nem megfelelő tisztasága, ecetes illata és bűze miatt nem felel meg az előírásoknak. A szakértői vélemény megérkezését követően az alperes 2011. augusztus 2. napján ismételten felhívta a felperest a bor átvételére azzal, ha annak nem tesz eleget, a termék megsemmisítéséről intézkedik. Elszállítás hiányában erre 2011. október 6. napján került sor a Fővárosi Csatornázási Művek budapesti telephelyén.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén 3 031 000 Ft, és kamatai megfizetésére. Keresetét arra alapította, hogy a közigazgatási eljárásban lefoglalt, illetve a büntetőeljárásban bűnjelként kezelt bor a szakszerűtlen tárolás és a kezelés elmulasztása miatt tönkrement. Ezzel kapcsolatos kárát 2 877 000 Ft-ban határozta meg. A további 154 000 Ft-ra a tartályok értékeként tartott igényt arra hivatkozva, hogy a tartályok a lefoglalást követően az udvaron a tűző napon voltak tárolva, s ennek következtében használhatatlanná váltak.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a jövedéki eljárásban az állagmegóvás a felperest terhelte. Erről a felperest tájékoztatta, a felperes azonban a lefoglalást követően egy alkalommal sem jelezte, hogy a bort kezelni kívánja. Utalt arra, a beszerzett szakértői vélemény azt támasztja alá, hogy az állagromlást a kénezés hiánya okozta. Ez pedig a bor kezelési eljárása, amelyet a felperesnek kellett volna elvégeznie (14., 15. tétel). Hivatkozott arra is, hogy a büntetőeljárásban a felperes felmentésére bizonyítottság hiányában került sor. Utalt arra, megvizsgálás hiányában nem bizonyított, hogy az M8, M10, M11 tételek szőlőbornak minősültek. Hangsúlyozta, hogy a felperes nem kérte a lefoglalt termék különleges tárolását.

Egyidejűleg viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben kérte, hogy a bíróság kötelezze a

felperest 2 449 613 Ft megfizetésére. Ezen összeg a bűnjeljegyzék 1-10. tételszám alatt nyilvántartott 124 hektoliter szőlőbor 2008. július 9. napjától 2009. május 21. napjáig tartó tárolásának költsége (1 589 261 Ft), valamint a 14-15. tételszám alatti 120 hektoliter folyadék 2011. április 13. napjától október 6. napjáig tartó tárolásának (845 352 Ft) és megsemmisítésének (15 000 Ft) költsége. Érvényesíteni kívánta továbbá a 14-15. tételszámú jövedéki termékek szakértői vizsgálata kapcsán felmerült 32 800 Ft díjat. Viszontkeresete indokolásaként előadta, hogy a felperes a kiadni rendelt termékeket sem a határozatban megjelölt 30 napon belül, sem pedig azt követően nem vette át, a tárolással és a megsemmisítéssel pedig neki (az alperesnek) költsége merült fel. A szakértői díjat megelőlegezte, azt azonban a felperesnek kell viselnie.

- 5 -

Pf.II.20.548/2013/2. szám

Másodlagosan a tárolási költsége beszámítását kérte 2 434 613 Ft összegben.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2 641 006 Ft-ot, továbbá 1 216 006 Ft-nak 2008. április 28-ától, 285 000 Ft-nak 2009. május 21-étől, 1 140 000 Ft-nak 2011. március 21. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. Az ezt meghaladó keresetet és viszontkeresetet elutasította. Kötelezte a felperest 23 650 Ft eljárási illeték megfizetésére. Megállapította, hogy a további 158 240 Ft kereseti és 148 900 Ft viszontkereseti illetéket az állam viseli. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 150 000 Ft perköltséget. Álláspontja szerint a peradatok cáfolják az alperes azon előadását, hogy a felperes olyan jövedéki terméket állított elő, amelyre engedéllyel nem rendelkezett. Rámutatott, a büntetőeljárás során a bűnjeljegyzék 1-10. sorszáma alatt nyilvántartott tételekről megállapítást nyert, hogy azok szőlőbornak minősülnek, a 14-15. sorszám alatti tételekről pedig a közigazgatási perben szerzett szakértői vélemény állapította meg ugyanezt. Hangsúlyozta, a 11-13. tételek vizsgálatára az alperesnek felróható okból nem került sor, mivel azt tévedésből megsemmisítette. Mindezek alapján bizonyítottanak fogadta el azt a felperesi előadást, hogy a tőle lefoglalt jövedéki termék szőlőbor volt.

Megállapította, sem a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (továbbiakban: Ket), sem a jövedéki adóról és a jövedéki termék forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. tv. (a továbbiakban: Jöt.) lefoglaláskor hatályos rendelkezései nem szabályozták azt, hogy kinek a kötelezettsége a lefoglalt jövedéki termék kezelése és állagmegóvása. Kiemelte, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága jövedéki eljárásban lefoglalt dolgok kezeléséről és nyilvántartásáról szóló 21/2004. (III.17.) VPOP utasításának 2.1.8. pontja rendelkezik arról, a lefoglalásról készített jegyzőkönyvben fel kell hívni az ügyfél figyelmét arra, hogy a karbantartás, állagmegóvás az ő feladata, továbbá hogy az ehhez szükséges munkálatok engedélyezését írásban kell kérnie a vámhivataltól. E rendelkezést a lefoglalásról 2007. október 9. napján készült jegyzőkönyv tartalmazza. Rámutatott, 2007. december 21.

napján a büntetőeljárásban a termék átfoglalására került sor, ezen időponttól kezdődően a lefoglalt terméket bűnjelként kezelték, ezért arra a 11/2003. (V.08.) IM-PM-BM együttes rendelet szabályai az irányadók. Ennek a bűnjelként történő nyilvántartásba vételekor hatályos 7. § (5) bekezdése szerint a hatóság a bűnjelet úgy kezeli, hogy az állaga ne romoljon. A szakszerű kezelés ellátásával - szükség esetén - gazdálkodó szervet vagy vállalkozót bízhat meg. Mindebből következően a bűnjelként történő lefoglalást követő időszakban a lefoglalt jövedéki termék kezelése a bűnjelet őrző hatóság feladata volt, és mivel az őrzést a Kecskeméti **(L.)** Zrt. telephelyén valósította meg, lehetősége lett volna, hogy azt a kezeléssel megbízza. Az e körben meghallgatott tanúk vallomását a jogszabály egyértelmű rendelkezésével szemben nem fogadta el. Rámutatott, a felperes

- 6 -

csatolta a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Szőlészeti és Borászati Kutató Intézete Központi Laboratóriumának borvizsgálati jegyzőkönyvét, amely a 2007. október 9. napján vett ún. ellen-mintát értékeli. A vizsgálat 2008. január 17. napján történt, és minőségromlásra utaló körülményt nem tartalmaz. Mindebből azt a következtetést vonta le, hogy a minőségromlás a bűnjelként való lefoglalás során történt kezelés elmulasztása miatt következett be, amelyért a felelősség az alperest terheli. A kár összegét 2 642 200 Ft-ban állapította meg a **(település neve)** Város Hegyközsége által adott tájékoztatás alapján.

Megalapozatlannak találta az elszállított tartályok használhatatlanná válásával kapcsolatos kárigényt.

Az alperes viszontkeresetét illetően rámutatott, a **(település neve)**i Városi Bíróság 6.B.379/2008/16. számú, a felperes felmentését tartalmazó ítélete akként rendelkezett, hogy az eljárás során felmerült 4 140 274 Ft bűnügyi költséget az állam viseli. A költségjegyzék 2. tétele alatt 1 822 374 Ft összegben szerepel a **(L.)** Zrt. lefoglalt dolog szállításával, őrzésével, értékesítésével és megsemmisítésével kapcsolatban felmerült költsége. Mindezek alapján az alperes a bűnjeljegyzék 1-10. tétele alatt feltüntetett tárolási költség megtérítésére nem tarthat igényt.

Megállapította, hogy a bűnjeljegyzék 14-15. tétele alatt szereplő bor szőlőbor 30 napon belül történő elszállítására az alperes 2011. április 1. napján szólította fel a felperest, aki a 2011. április 12. napján érkezett bejelentésében közölte, hogy azt átvenni nem kívánja, a bor ellenértékére tart igényt, ennek ellenére a termék megsemmisítésére a jogszabályban előírt 30 napos határidőn túl, csak 2011. október 6. napján került sor, ezért csak a 30 napra járó, összesen 1194 Ft összegű tárolási díjra tarthat igényt, amely összeget beszámította a felperesnek megítélt kártérítés összegébe. Tévesnek minősítette azt az alperesi álláspontot, miszerint a tárolási költségek tekintetében a felelős őrzés szabályai lennének irányadóak. A késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját az egyes tételek megsemmisítésének, illetve az ítélettel megszüntetett lefoglalás esetén az ítélet jogerőre emelkedésének napjától állapította meg.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, kérve annak részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását és a viszontkeresetének teljes egészében helyt adó döntés meghozatalát. Változatlan álláspontja szerint a felperes kára a kezelés elmulasztásából következett be, a kezelés pedig a felperes kötelezettsége volt. Hangsúlyozta, a jövedéki igazgatási eljárásban készült jegyzőkönyv tartalmazza a felperes erről való tájékoztatását, azonban a felperes sem a helybenhagyás mellett történő tárolási idő, sem a Kecskeméti (L.) Zrt. telephelyén történő tárolás időtartama alatt nem jelezte, hogy a tulajdonát képező bor kezelését el kívánná végezni. A büntetőeljárásban történő ún. átfoglaláskor a felperes nem kérte a hatóságot a lefoglalt szeszes folyadék tekintetében különleges tárolási körülmények biztosítására, és azt sem közölte, hogy a kezelésre a lefoglalást megelőzően nem került sor. Azt pedig a Budapesti Corvinus Egyetem Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet Központi Laboratóriumának a szakvéleménye alátámasztotta az 1-10. tételek kapcsán, hogy azok egyike sem volt kénevezve, és a minőségromlás ennek

- 7 -

Pf.II.20.548/2013/2. szám

elmaradásából eredt. Álláspontja szerint nem bizonyított, hogy a termékek minőségromlását előidéző körülmény 2007. december 22. napját követően következett be, valamint az sem, hogy nem a kezelés 2009. október 9. és december 21-e közötti időszakban történő elmulasztásából eredt, vagy nem azon okból keletkezett, hogy a folyadékok a lefoglalást megelőzően nem kaptak kezelést.

Hangsúlyozta, a lefoglalás jogszerű volt, arra azért került sor, mert a felperes a szeszes folyadék eredetét okirati bizonyítékkal nem tudta igazolni.

Utalt arra, a Kecskeméti Törvényszék döntését a közigazgatási perben beszerzett szakértői véleményre alapította, ez a szakértői vélemény azonban nem került csatolásra a periratokhoz, így arra sem a perben, sem pedig jelenleg nyilatkozatot tenni nem tud. Mindezek alapján álláspontja szerint a jelen perben nem bizonyított, hogy az 1-10. tételszám alá tartozó jövedéki termékeken kívül a többi tétel szőlőbor volt.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte **(pénzügyőr neve)** pénzügyőr alezredes tanúvallomását. A tanú nyilatkozatában ugyanis előadta, hogy a vámzárral ellátott termékeket a bűnjelkezelő nem bonthatja fel, kizárólag a tulajdonos jelenlétében, továbbá a bűnjelkezelőnek nincs arra fizikai lehetősége, hogy a lefoglalt jövedéki terméket kezelje, mivel a bor kezelése szakfeladat és a lefoglalt termékről a tulajdonos közreműködése nélkül nem állapítható meg, hogy milyen kezelésen esett át a lefoglalást megelőzően. A bor kezelési módja tehát egzakt formában nem állapítható meg, a tulajdonostól eltérő személy nem dönthet arról, hogy mely kezelőanyag és milyen mennyiségben kerüljön hozzáadásra egy adott termékhez.

Hangsúlyozta, amikor az 1-10. tételszámú termékeket illetően megállapították, hogy azok bornak minősülnek, azonnal intézkedett a kiadásukról, azt a felperes hiúsította meg.

A viszontkereset kapcsán fenntartotta az elsőfokú eljárásban általa előadottakat. Véleménye szerint alaptalanul róta az elsőfokú bíróság a terhére, hogy a termékek

értékesítése az átvétel visszautasítását követően nem történt meg, mivel azok élelmiszeripari felhasználásra nem voltak alkalmasak. A megsemmisítésre történő előkészület ideje (figyelemmel az anyag elszállítására, összegyűjtésére, jogszabályban meghatározott szervek képviselői jelenlétének megszervezésére, a megsemmisítésre alkalmas feltételek szerződéses partner általi biztosítására) arányban állt a felkészülésre fordítandó és szükséges cselekményekkel. Tévesnek minősítette az elsőfokú ítéletnek azt a megállapítását, hogy a büntetőeljárás költségeként bűnügyi költségként elszámolt költségeket kíván viszontkeresetében érvényesíteni. Hangsúlyozta, az 1-10. tétel alatt lefoglalt termékek lefoglalása megszüntetésre került, és kiadni rendelték azokat a felperes részére. E termékek tekintetében tehát a büntetőeljárás lezárult, annak költségei nem kerülhettek beszámításra a büntetőeljárásban. Ugyanez állapítható meg a kiadni rendelt 14-15. számú termékek tekintetében is.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

- 8 -

A fellebbezés a keresetet érintő elsőfokú ítéleti rendelkezés tekintetében részben alapos, míg a viszontkeresetet, illetve a beszámítási kifogást elutasító ítéleti rendelkezést érintő fellebbezés annyiban alapos, hogy az alperesi követelés megalapozottságát illetően a tényállás felderíthetlensége miatt a rendelkezésre álló adatok alapján érdemi döntés nem hozható.

A felperes államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt érvényesít igényt az alperessel szemben. Az államigazgatási jogkörben okozott kártérítési felelősség megállapíthatóságához a Ptk. 349. § (1) bekezdésében írt speciális és a Ptk. 339. § (1) bekezdésében írt általános feltételek együttes megvalósulása szükséges. Az a peradatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperes kára az összesen 274 hektoliter borának megromlásából ered, ami a jövedéki, illetve a büntetőeljárásban történt lefoglalás ideje alatt következett be. Ezt alátámasztja a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Szőlészeti és Borászati Kutató Intézete Központi Laboratóriuma által 2008. január 17. napján végzett vizsgálat, amely a jövedéki eljárás megindításakor, azaz 2007. október 9. napján vett ún. ellen-minta vizsgálatát végezte el. Ennek eredménye azt bizonyítja, hogy a jövedéki eljárás megindításakor, 2007. október 9-én a bor minősége megfelelő volt. A Budapesti Corvinus Egyetem Szőlészeti és Borászati Kutató Intézete 2008. szeptember 15-én kelt véleménye igazolja azt, hogy a minőségromlás a borkezelés (kénezés) elmulasztására vezethető vissza. Ehhez képest a bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy kinek a feladata lett volna a lefoglalt termék kezelése, s ebből adódóan kinek a mulasztása vezetett a felperest ért kár bekövetkezéséhez.

Egyetért az ítélőtábla az elsőfokú bíróság álláspontjával a tekintetben, hogy a jövedéki

eljárásban történő lefoglalástól a bűnjelként való lefoglalás időpontjáig, 2009. december 21-ig a lefoglalt termék állagmegóváshoz szükséges kezelése a felperes feladata volt. E vonatkozásban az ítélet táblája visszautal az elsőfokú ítélet indokaira.

Az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben azonban a 2008. január 17. napján végzett vizsgálat nem igazolja, hogy az ún. átfoglalás időpontjában a minőségromlás még nem következett be, mivel a fentiekben írtak szerint a vizsgálat tárgyát nem az átfoglalás időpontjában, hanem a 2007. október 9-én vett minta képezte. Ugyanakkor nincs olyan peradat sem, amely azt igazolja, hogy a minőségromlás az átfoglalás időpontjáig bekövetkezett.

Helytállóan állapította meg viszont az elsőfokú bíróság, hogy a bűnjelként való lefoglalást követően a 11/2003. (V.8.) IM-PM-BM együttes rendelet 7. § (5) bekezdése alapján a bűnjelként lefoglalt bor állagának a megőrzése az alperesi jogelőd kötelezettsége volt, a jogszabály szerint a szakszerű kezelés ellátásával gazdálkodó szervezetet is megbízhatott. Ez a lehetőség az alperesi jogelőd számára adott volt, hiszen a lefoglalt bűnjel a szakismerettel rendelkező gazdálkodó szervezet telephelyén tárolta. Tény, hogy a bor kezelése nem történt meg, ez a mulasztás pedig olyan jogellenes alperesi magatartásnak minősül, amellyel okozati összefüggésben áll a felperes kárának bekövetkezése. Az alperes a felróhatóság alóli kimentés körében arra hivatkozott, hogy a

Pf.II.20.548/2013/2. szám

tulajdonos felperes tájékoztatása hiányában nem rendelkezett információval arról, hogy milyen kezelést kell elvégezni, emellett a kezelés elvégzéséhez a felperes jelenléte is szükséges lett volna. Hangsúlyozta, a felperes tájékoztatást kapott arról, hogy a kezelést előzetes bejelentést követően elvégezheti, a felperes részéről azonban sem tájékoztatás, sem a kezelés elvégzésére való kezdeményezés nem volt.

Tény, hogy a felperes a közigazgatási eljárás megindításakor a helybenhagyólag lefoglalt termékekre, illetve a 2007. december 12. napján elszállított tételeket illetően is tájékoztatást kapott a kezelés elvégzésének a lehetőségéről. Ellentétes közlés hiányában ebben változás a bűnjelként történt lefoglalás kapcsán sem történt. Ugyanakkor az alperesi jogelődtől a jogszabályban írt állagmegóvási kötelezettségének teljesítése során elvárható lett volna, hogy ne csak tájékoztatást nyújtson a felperesnek a kezelés lehetőségéről, hanem fel kellett volna hívnia arra, hogy a kezeléshez szükséges adatokat közölje. Ez azonban nem történt meg, így az alperes a felróhatóság alól nem tudta magát kimenteni.

Ugyanakkor a kár elhárítása érdekében a felperes sem a tőle elvárható módon járt el. Az előzőekben írtak szerint a kezelés lehetőségére vonatkozó tájékoztatást megkapta, a személyes nyilatkozatából kitűnően maga is úgy tekintette, hogy e lehetőség a bor elszállítását követően is fennáll, azonban e lehetőséggel nem is kívánt élni („Úgy gondoltuk, hogy ha elvitték a borunkat, akkor mi azt nem kezeljük, mert nem tudjuk, hogy kinek a borát fogjuk kezelni. Azt gondoltuk, hogy ha egyszer elvitték, azt vissza nem fogjuk

kapni, és biztosan meg fog romlani." 27. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal).

A felperes e magatartása a kárelhárítási kötelezettségének megsértését jelenti, amely a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján kármegosztásra ad alapot. A felperesi közrehatás mértékét az ítélet tábla 50 %-ban határozta meg.

A felperes a minőségromlás okaként hivatkozott a nem megfelelő tárolásra. A tárolás körülményeire vonatkozóan a tényállás teljes körűen nem került felderítésre, ennek azonban az ítélet tábla nem tulajdonított jelentőséget, mivel a 2008. szeptember 15-én készült - a felperes által sem vitatott - szakértői vélemény a minőségromlást nem a tárolás körülményeire, hanem kizárólag a kezelés elmulasztására vezette vissza.

Az elsőfokú bíróság a kár összegét helyesen állapította meg. Alaptalan az a fellebbezési érvelés, miszerint nem bizonyított, hogy az 1-10. tétel alatt szereplő további lefoglalt tételek is szőlőbornak minősültek. Minden alapot nélkülöz ugyanis a közigazgatási perben beszerzett szakértői véleménnyel kapcsolatos fellebbezési előadás. A Bács-Kiskun Megyei Bíróság előtt 5.K.20.887/2008. szám alatt lefolytatott per iratai között 9. sorszám alatt található a szakvélemény, amelyre a bíróság döntését alapította. A bíróság azt kézbesítette az alperesi jogelőd képviselőjét ellátó **(jogtan. neve)** jogtanácsosnak, aki arra 2010. február 8. napján érkezett beadványában észrevételt is tett. A 11-13. sorszám alatt lefoglalt tételek megsemmisítése az alperesi érdekkörben felmerülő okból történt, emiatt nem kerülhetett sor ennek vizsgálatára, ami a bizonyítási teher megfordulását eredményezte, vagyis az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy e tételek nem minősültek szőlőbornak. A megsemmisítés miatt erre már nincs lehetőség, ezért a bizonyítatlanság terhét az alperesnek kell viselnie.

- 10 -

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla a kármegosztás alkalmazására figyelemmel az elsőfokú bíróság által megállapított marasztalási összeget 1 321 100 Ft-ra és annak a meghatározott részösszegek után az elsőfokú ítélet szerinti tartamú és mértékű kamatára leszállította.

Az alperes viszontkeresetének elbírálásához szükséges peradatok nem állnak rendelkezésre. Az alperes viszontkeresetében tárolási költséget kíván érvényesíteni, egyrészt az 1-10. tétel alatt nyilvántartott 124 hektoliter szőlőbor 2008. július 9. napjától 2009. május 21. napjáig terjedő időszakban történt tárolására vonatkozóan. E tekintetben az elsőfokú bíróság akként foglalt állást, hogy ezt a költséget magában foglalja a büntetőeljárásban megállapított 4 140 474 Ft büntetőjogi költség, amelyet a bíróság jogerős ítélete alapján az állam visel. A rendelkezésre álló adatok alapján viszont az állapítható meg, hogy az 1-10. tétel alatt szereplő bűnjel kapcsán a költségjegyzék 2. tétele alatt feltüntetett 1 822 374 Ft a 2008. október 21. napjáig felmerült költséget jelenti **((település neve)** Városi Bíróság 6.B.379/2008. számú iratainál elfekvő Bü.61.003-1465/2007. bü. nyomozati irat 5. oldal), következésképpen az nem foglalhatja magában az alperes által 2009. május 21. napjáig felmerült tárolási díj egészét.

A 14-15. tételek vonatkozásában megállapítható, hogy a felperes a bor átvételére vonatkozó felhívást követően bejelentette, hogy a bekövetkezett minőségromlásra

tekintettel azt átvenni nem kívánja. A felperes minőségromlásra vonatkozó állítását a beszerzett szakértői vélemény alátámasztotta. Ez a szakvélemény legkésőbb 2011. augusztus 2. napján az alperes rendelkezésére állt, hiszen ebben az időpontban ismételten felszólította a felperest a bor átvételére. Ehhez képest a megsemmisítésre 2011. október 6. napján került sor.

Mindkét tétel kapcsán vizsgálni kell az elsőfokú bíróságnak, hogy 2008. december 1. napjához (az 1-10. tételek értékesítését elrendelő határozat jogerőre emelkedésének időpontjához), illetve 2011. augusztus 2. napjához képest milyen indokolt időtartamra volt szüksége az alperesnek a megsemmisítés elvégzéséhez, tárolási díjra ugyanis csak ezen időtartamra tarthat igényt. Az 1-10. tételek kapcsán pedig vizsgálandó, hogy a követelt tárolási díjból a bűnügyi költség ténylegesen mekkora összeget foglal magában.

A megismételt eljárásban fel kell hívni az alperest, hogy nyilatkozzon arra, milyen intézkedések váltak szükségessé 2008. december 1. napját, illetve 2011. augusztus 2. napját követően az érintett tételek megsemmisítéséhez, azok milyen időtartamot vettek igénybe. Az alperesnek a nyilatkozatát alátámasztó bizonyítékait is elő kell terjesztenie.

Megjegyzi az ítéletábra, az alperes érvényesíteni kívánta az 1-10. tételek kapcsán a megsemmisítés, valamint a szakértői díjjal kapcsolatos költségeket is. Tekintve, hogy a kár bekövetkezése a kifejtettek tekintettel csak részben tudható be az alperes magatartásának, vizsgálnia kell az elsőfokú bíróságnak ezen követelések megalapozottságát is.

A fentiekben írt bizonyítás lefolytatását követően kerül az elsőfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy az alperes viszontkeresettel, illetve beszámítási kifogás útján érvényesíteni kívánt követelése összegszerűségét illetően állást tudjon foglalni,

Pf.II.20.548/2013/2. szám

figyelemmel arra is, hogy a kármegosztás során alkalmazott arányok e vonatkozásban is érvényesülnek. Az ezzel kapcsolatos bizonyítási eljárás lefolytatása a másodfokú eljárás kereteit meghaladja, ezért e körben szükségessé vált az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítélete keresetet érintő rendelkezéseinek nem fellebbezett részét nem érintve, a megfellebbezett rendelkezéseit részben, a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint - a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján hozott részítéletével - megváltoztatta, egyebekben - az elsőfokú perkoltség és eljárási illeték viselésére is kiterjedően - az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A hatályon kívül helyezéssel összefüggésben a peres felek másodfokú eljárással felmerült költségeit a Pp. 252. § (4) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróság határoz.

S z e g e d, 2013. december 4.

Dr.Szeghő Katalin sk.	Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.	Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró